

ISSN 1506-5316

STUDIA
WŁOCŁAWSKIE

T. 13

6 0 0 L A T
K A T E D R Y
W Ł O C Ł A W S K I E J

1 4 1 1 - 2 0 1 1

**Matce kościołów diecezji włocławskiej
w 600. rocznicę jej konsekracji**

TEOLOGICZNE TOWARZYSTWO NAUKOWE
WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO
WE WŁOCŁAWKU

WŁOCŁAWSKIE STUDIA

T. 13

WŁOCŁAWSKIE WYDAWNICTWO DIECEZJALNE
WŁOCŁAWEK 2011

Zespół redakcyjny

ks. Krzysztof Graczyk, ks. Tomasz Kaczmarek, ks. Waldemar Karasiński,
ks. Lech Król, ks. Jan Nowaczyk, ks. Kazimierz Rulka,
ks. Ireneusz Werbiński

Recenzenci tomu

ks. prof. dr hab. Czesław Rychlicki, UMK
ks. prof. dr hab. Jerzy Lewandowski, UKSW

Sponsorem XIII tomu „Studiów Włocławskich” jest
J.E. Ksiądz Biskup Dr Wiesław Alojzy Mering

Za pozwoleniem władzy kościelnej

Projekt okładki

ks. Kazimierz Rulka

Fotografie

Agnieszka Ciesielska, Bernardeta Iwańska-Cieślik,
Piotr Pawłowski, ks. Kazimierz Rulka

Na odwrocie karty przedtytułowej:

Fragment gotyckiego lapidarium w murze ogrodzenia posesji
seminarium duchownego we Włocławku, stan z początku 2010 r.

Korekta

Iwona Tomczak

ISSN 1506-5316

Łamanie komputerowe

Włocławskie Wydawnictwo Diecezjalne

Nakład 300 egz.

Druk i oprawa

EXPOL

ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek

tel./fax (54) 232 37 23; (54) 232 48 73

e-mail: sekretariat@expol.home.pl

Słowo wstępne **Biskupa Włocławskiego Wiesława Meringa**

Egzemplarz „Studiów Włocławskich”, który bierzemy do rąk, ukazuje się w roku, w którym Kościół włocławski cieszy się wspaniałym jubileuszem sześćsetnej rocznicy konsekracji katedry Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny.

Wzniesiona przed wiekami jako dziękczynne wotum za polskie zwycięstwo pod Grunwaldem, została uroczystie poświęcona w obecności Władysława II Jagiełły „z Bożej łaski króla Polski, pana i dziedzica ziemi krakowskiej, sandomierskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, Kujaw, Pomorza i Rusi Czerwonej, najwyższego księcia Litwy”. W ciągu wieków nawiedzali ją polscy władcy, hierarchowie, wielu wybitnych Polaków. Tu otrzymał święcenia kapłańskie diakon Stefan Wyszyński, przyszły Prymas Polski. Dnia 6 czerwca 1991 r. w murach katedry odbyło się modlitewne spotkanie Ojca Świętego Jana Pawła II z polskimi nauczycielami i wychowawcami.

Po co te wspomnienia w kolejnym numerze rocznika „Studia Włocławskie”?

Jeżeli uważnie przyjrzymy się jego zawartości – odkryjemy zasadniczą zbieżność publikacji z troską Jana Pawła II: o świętość, moralność, więź z Bogiem, o przestrzeganie Bożego prawa. Oto właściwe drogi do odkrycia sensu istnienia, wiodące do autentycznego rozwoju, do prawdziwego szczęścia.

Autorom publikacji dziękuję za przypomnienie nam owych podstawowych prawd; dziękuję tym goręcej, że w tym roku duszpasterskim ze szczególną uwagą budujemy naszą komunę z Bogiem i ludźmi – w Kościele.

Czytelnikom życzę, aby z uwagą pochylając się nad treścią spisanych tu refleksji, stawali się po lekturze duchowo bogatsi.

+ Wiesław A. Mering
Biskup włocławski

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne Biskupa Włocławskiego WIESŁAWA MERINGA	7
---	---

* * *

KS. IRENEUSZ WERBIŃSKI Świętość w nauczaniu Jana Pawła II	11
--	----

ANTONI J. NOWAK OFM Świętość na sakramentalnej drodze życia	24
--	----

ADAM JÓZEF SOBCZYK MSF Maryjny wymiar duchowości kapłańskiej w świetle encykliki Jana Pawła II <i>Redemptoris Mater</i>	40
---	----

KS. LECH KRÓL Świętość kapłańska na przykładzie św. Jana Vianneya	48
--	----

KS. TOMASZ KACZMAREK Obyczajowość małżeńska w Kościele afrykańskim w czasach św. Augustyna	61
--	----

KS. KRZYSZTOF GRACZYK Prawno-społeczna funkcja proboszcza w świetle przepisów prawa Kościoła katolickiego	71
---	----

KS. JANUSZ GRĘŻLIKOWSKI Instytucja separacji w prawie europejskim	81
--	----

KS. JANUSZ SZULIST Relacyjne odniesienia w teologii Bernharda Weltego jako sposób interpretacji rzeczywistości społecznej.....	96
--	----

KS. JAN NOWACZYK	
Mędrca Hegezjasza propozycja śmierci	108

VLADISLAVIENSIA

KS. JANUSZ BORUCKI	
Postanowienia nieukończonego synodu diecezji wrocławskiej biskupa Jana Zaręby o posłudze kapłanów we wspólnocie parafialnej	125
KS. KRZYSZTOF KAMIŃSKI	
Przygotowanie kapłanów wrocławskich do nauczania religii w pierwszej połowie XX wieku (do 1939 r.)	139
KS. HENRYK WITCZAK	
Świątynie w parafii św. Jadwigi Śląskiej w Janiszewie	150
PIOTR PAWŁOWSKI	
Nagrobki gotyckie na Kujawach	168
BERNARDETA IWAŃSKA-CIEŚLIK	
Aspekty badań nad księgozbiorami członków kapituły katedralnej we Wrocławku	189
AGNIESZKA CIESIELSKA	
Konserwacja XVII-wiecznego druku polskiego w oprawie pergaminowej z Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego we Wrocławku	204
KS. ZDZISŁAW PAWLAK	
Wrocławski okres działalności naukowej ks. prof. Antoniego Szymańskiego	209
ŁUKASZ STARCZEWSKI	
Tematyka liturgiczna w zachowanej korespondencji ks. Stanisława Chodyńskiego	224
KS. ZBIGNIEW GMURCZYK	
Dom Księży Emerytów w Ciechocinku za czasów biskupa Antoniego Pawłowskiego (1951–1968)	238

KS. KAZIMIERZ RULKA „Ład Boży” w latach 1982–1997	248
--	-----

SPRAWOZDANIA – WSPOMNIENIA

Sprawozdanie z działalności Teologicznego Towarzystwa Naukowego Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku w roku 2009/2010 – <i>ks. Krzysztof Graczyk, ks. Lech Król</i>	275
65. rocznica urodzin pasterza diecezji włocławskiej biskupa dr. Wiesława Alojzego Meringa	284
Wspomnienie o Romualdzie Hankowskiej – <i>ks. Kazimierz Rulka</i>	288
Zanim przybył do diecezji włocławskiej. Prześladowania ks. Jana Świderskiego w Rosji sowieckiej – <i>K. R.</i>	294

CONTENS

Foreword of the Most Reverend WIESŁAW MERING, Bishop of Włocławek	7
--	---

* * *

REV. IRENEUSZ WERBIŃSKI The holiness in the teaching of John Paul II	11
---	----

ANTONI J. NOWAK OFM The holiness in the sacramental way of life	24
--	----

ADAM JÓZEF SOBCZYK MSF The Marian dimension of sacerdotal spirituality in the light of John Paul's II encyclical <i>Redemptoris Mater</i>	40
---	----

REV. LECH KRÓL The sacerdotal sancticity exemplified by St. Jean Vianney	48
---	----

REV. TOMASZ KACZMAREK The Marital customs in the African Church in the times of St. Augustine	61
---	----

REV. KRZYSZTOF GRACZYK The legal – social function of the parson in the light of the Catholic Church legal regulations	71
--	----

REV. JANUSZ GREŻLIKOWSKI The institution of separation in the European Law	81
---	----

REV. JANUSZ SZULIST The relational references in Bernhard Welte's theology as a method of interpretation of the social reality	96
--	----

REV. JAN NOWACZYK	
The proposal of the death by the Philosopher Hegesias	108

VLADISLAVIENSIA

REV. JANUSZ BORUCKI	
The enactments on the priestly ministry in the parochial community of the unfinished synod of the Włocławek Diocese under the lead of Bishop Jan Zaręba	125

REV. KRZYSZTOF KAMIŃSKI	
The preparation of the Włocławek priests for religious teaching in the first half of the XXth century (up to 1939)	139

REV. HENRYK WITCZAK	
The churches in the parish St. Jadwiga Śląska at Janiszewo ...	150

PIOTR PAWŁOWSKI	
The gothic gravestones in the Kujawy region	168

BERNADETA IWAŃSKA-CIEŚLIK	
The aspects of the studies over the collections of books of the cathedral chapter members in Włocławek	189

AGNIESZKA CIESIELSKA	
The conservation of the Polish printings from the XVII th century, bound in parchment, from the Library of the Higher Clerical Seminary in Włocławek	204

REV. ZDZISŁAW PAWLAK	
The scientific activity of the rev. professor Antoni Szymański in Włocławek	209

ŁUKASZ STARCZEWSKI	
The liturgical coverage in the letters of rev. Stanisław Chodyński	224

REV. ZBIGNIEW GMURCZYK	
The Old Pensioners Priests' Home in Ciechocinek in the days of Bishop Antoni Pawłowski (1951–1968)	238

REV. KAZIMIERZ RULKA “Ład Boży” in the years 1982–1997	248
---	-----

REPORTS – REMEMBRANCE

The report of the annual activity of the Scientific Theological Society in the Higher Clerical Seminary in 2009/2010 <i>rev. Krzysztof Graczyk, rev. Lech Król</i>	275
The 65 th birth anniversary of the shepherd of the Włocławek Diocese, Ph.D. Bishop Wiesław Alojzy Mering	284
Remembrance of Romualda Hankowska – <i>rev. Kazimierz Rulka</i>	288
Before he arrived in Włocławek Diocese. The persecutions of Rev. Jan Świdorski in Soviet Russia – <i>K. R.</i>	294